

[Jens Thomsen.]

som Grundtvig og Kold anviste gennem deres Kristendomsopfattelse og deres folkelige Opdragelse. En medvirkende Aarsag til det gode Resultat af de første frie Skoler er ogsaa den aandelige Bevægelse og Vækkelse, der gik gennem det danske Folk, da Peter Larsen Skræppenborg fra Dons og flere rejste Landet rundt og holdt de saakaldte gudelige Forsamlinger, idet mange af de frie Skolers første Elever var paa- virket af denne aandelige Vækkelse. Men hvordan ligger Nutiden i Forhold til disse Begivenheder? Den Aandsretning, som vi kender gennem den saakaldte borgerlige Konfirmation, har jo til Formaal at ned- bryde det, som dengang blev bygget op. Men hvis Ungdomsskolen skal gøre Dagens Gerning, skal dens Lærerstab være besjælet af den samme livskraftige Mentalitet, som de første frie Skolers Mænd var. De maa være i Stand til at ændre den Understøttelsesmoral og den Understøttelsestrang, der er indpodet i mange unges Sind. Men denne Vej kommer man vanskeligt, naar den arbejdsløse Ungdom, der skal befolke de frie Skoler, kan faa gratis Ophold paa Højskolerne ved Hjælp af Arbejdsløsheds- understøttelse. Derfor glædede Undervisningsministerens Udtalelse mig, da han sagde, at de arbejdsløse skal i Arbejde, og de, der har Arbejde, skal paa Skolebænken. Hvis man kan faa de arbejdsløse til at gaa den Omvej, tror jeg, baade de og Skolerne er meget vel tjent med det.

Under første Behandling af Forslaget om Ungdomsskolerne for ufaglært Ungdom udtalte det ærede Medlem Hr. Gregersen sin Ængstelse for, at Ungdomsskolen skulde blive noget i Retning af en Forskole for Militæruddannelse, og han tvang Undervisningsministeren til at fremsætte en Udtalelse om, at Skolen ikke maatte bruges til Agitation. Hvordan en dygtig Lærer kan paavirke Ungdommen uden at bruge en vis Agitation for sin Livsanskuelse, forstaar jeg ikke. Da Kold begyndte sin Ungdomsskole, spurgte en af hans Venner, hvad han vilde naa med Undervisningen. En Flok Elever, der stod i Nærheden, udstødte i det samme en udfordrende Skoggerlatter, og Kold sagde da: Jeg forventer at ændre den Latter, du dér hørte. Men et saadant Maal naas ikke uden gennem en stærk Agitation for det gode og ædle. Jeg fandt derfor Ministerens Svar til det ærede Medlem Hr. Gregersen uforstaaeligt, men jeg opfattede Ministerens Svar paa den Maade, at de begge var enige i den gamle Tankegang om Partiagitation, der er bereg-

net paa at grave Grøft mellem det danske Folk og Danmarks Forsvarsmagt. Og det forstaar jeg ikke, naar man ser, hvad der fra de samarbejdende Partier gøres netop for at oparbejde Tillid og Forstaaelse mellem Befolkningen og Hæren.

Der kan jo altid blive Forhandling om, hvor meget Militær vi skal have; men hvis vi skal have et Forsvar, maa der tilveje- bringes et virkeligt Tillidsforhold mellem Folk og Værn. Den partipolitiske Agitation for det modsatte, som vi har saa sørgelige Erfaringer fra, burde være forladt af alle, og det forekommer mig, at baade Ministerens og det ærede Medlem Hr. Gregersens Ængstelse for denne Sag kunde have været sparet under Skoleforhandlingerne. Men desværre vidner dette om, at de intet har glemt og at de intet har lært i den partipolitiske Agitation.

De første frie Skoler søgte ogsaa at vække de unges Kærlighed til Land og Folk, og jeg vil ønske, at vore Dages frie Skole vil gøre det paa en lignende Maade uden at prædike Hadet Evangelium; der kommer aldrig noget godt ud af at animere til Had, selv om det i denne Tid er den letteste Form. Det har altid været uheldigt, naar de nationale Følelser er blevet brugt i den partipolitiske Agitation. Gennem mange Aar søgte et politisk Parti at faa Eneret paa al Fædrelandskærlighed, og i vore Dage benyttes de nationale Følelser i den partipolitiske Agitation paa en langt mere forargelig Maade, naar den ene Danske søger at frakende den anden hans danske Sindelag. Skolemanden Grundtvig, der i vore Dage er kommet til Ære og Værdighed i de Kredse, der før foragtede ham, har givet en kraftig Definition af Spørgsmaalet, da han udtalte: „Til eet Folk de alle hører, som sig selv bekender til“.

Jeg vil haabe, at vore Efterskoler og vore frie Skoler maa blive i Stand til at lede Ungdommens Udvikling i samme Retning som de første frie Skoler, saa de kan fremkalde Troen paa Livet baade i Aandens og Haandens Verden, og jeg vil paa min Gruppes Vegne anbefale det foreliggende Lovforslag til hurtig og velvillig Behandling her i Tinget.

Undervisningsministeren (Jørgen Jørgensen): Jeg takker Ordførerne for deres velvillige Udtalelser om det foreliggende Lovforslag. Der er jo ikke rejst Indvendinger over for principielle Ting, som skulde kunne give Anledning til, at det skulde være vanskeligt ret hurtigt at blive enige om Lovforslagets Gennemførelse.